

РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ДО УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

«Духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі казки, гри, музики, фантазії, творчості. Без цього вона – засушена квітка... Ми повинні виховувати так, щоб дитина відчувала себе шукачем і відкривачем знань. Тільки за цієї умови одноманітна, напружена, стомлююча робота школяра забарвлюється радісним почуттям і може принести маленьким людям переживання творця».

В. Сухомлинський

Сучасний розвиток суспільства і виробництва потребує від вчителів формувати в учнів не тільки техніко-технологічні знання і навички користуватися інструментами, але й вміння застосовувати ці знання на практиці: через розв'язання творчих завдань (виконання навчальних і творчих проєктів), вміння використовувати сучасні технології. У відповідності до цього змінюються традиційні підходи до змісту освіти і, зокрема, в трудовому навчанні учнів. Трудове навчання – загальноосвітній предмет, який становить основу предметного наповнення освітньої галузі «Технологія».

Трудове навчання створює основу для практичних дій школярів, застосування знань на практиці, розвитку творчих нахилів. І це цілком можливо, якщо знання, які здобувають учні, орієнтовані не на формальне запам'ятовування, а на осмислення фактів, процесів, на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між діями людини і кінцевими результатами [1].

Школа повинна задовольняти прагнення дітей, їхню допитливість, щоб дитина прагнула здобувати знання, розвивати здібності, свої духовні сили на основі власного погляду на життя.

Для того, щоб розвивати інтерес учнів, успішно розв'язати завдання навчання та зробити процес навчання й виховання найбільш ефективним, я намагаюся широко впроваджувати в свою роботу інтерактивні технології навчання, нові інформаційні технології та різні види дидактичних засобів навчання.

На уроках трудового навчання я намагаюся не тільки вчити, але й розвивати пізнавальні інтереси дітей, враховувати їх здібності. Дуже важливо пробудити у дітей бажання «хочу взнати». Але цього мало, необхідно підвести їх до наступного етапу «хочу зробити», вселити впевненість «можу зробити» і допомогти довести роботу до кінця «я зробила». В цьому міститься основна мета моєї педагогічної роботи. Успіх окрилює дитину, пробуджує бажання пізнавати нове, виконувати більш складні завдання.

На уроках доцільно використовувати мультимедійні презентації,

схеми, таблиці різного змісту, інструкційні та технологічні карти, зразки виробів, індивідуальні картки-завдання різних рівнів складності, навчальні та наочні посібники [3, с. 45–50].

Головною метою навчання дітей школі має бути не озброєння учнів знаннями, а виховання їхнього розуму. Вищим проявом розуму є уміння знайти спільну причину багатьох часткових явищ, уміння знайти нестандартний розв'язок тривіальної задачі та знайти творче рішення.

Творчі здібності учнів з одного боку залежать від знань, умінь, навичок, з другого боку-знання, уміння, навички залежать від здібностей-здібності дозволяють легше, міцніше та глибше оволодіти відповідними знаннями, уміннями та навичками. Безумовно, рівень розвитку творчих здібностей особистості обмежується наявними у неї інтелектуальними здібностями. Але за сприятливих умов в учнів можна максимально розвинути творчі здібності, тобто досягти того рівня творчості, якого дозволяють учню його задатки. Ці задатки є у кожної дитини, а вчителю необхідно не тільки помітити ці задатки, але й прикласти певних зусиль для їх розвитку.

Слід відмітити, що творчі здібності школярів виявляються не тільки у створенні повністю оригінального виробу, а і хоча б його мінімальній відмінності від запропонованого зразка.

На мій погляд, зміст трудового навчання має не тільки економічну, інформаційну спрямованість, але й дає змогу кожній дитині проявити себе, відчувати радість творчості, завершення процесу та отримання готового виробу. Під час практичної діяльності відбуваються внутрішні глибинні зміни, які виникають у свідомості школярів. Враховуючи цей фактор, на уроках потрібно виконувати міжпредметні зв'язки з опорою на предмети: інформатика, фізика, народознавство, математика, література, креслення, образотворче мистецтво, географія, музика.

Навчально-виховні завдання на уроках вирішувати, головним чином, у процесі практичного навчання, що включає вправи, лабораторні та практичні роботи, творчі завдання, уроки-екскурсії, оглядові уроки, тощо. Намагатися, щоб кожне заняття проходило в формі невимушеної бесіди, захопленої розповіді, гри, змагання-це значною мірою підвищує інтерес до уроку.

Ще К. Д. Ушинський писав: «...навчання без всякого інтересу і взяте тільки силою примушення...вбиває в учневі тягу до навчання, без якого він далеко не піде».

В процесі навчання необхідно ставити за мету, щоб на кожному уроці панувала атмосфера творчості, атмосфера співробітництва вчителя та учнів. При викладенні нового матеріалу задавати дітям питання, які активізують мислення: «Де можна застосувати той чи інший виріб?», «Як ви собі уявляєте той чи інший процес?», «Що отримаємо, якщо зробимо навпаки?» Без цілеспрямованої підтримки вчителя діти втрачають природну допитливість, діяльність. Мислення учнів відточується в процесі постійного тренування. Для цього на уроках використовую ребуси,

кросворди, логічні завдання, проблемні питання, тощо.

Великий вплив на формування інтересу мають форми організації навчальної діяльності. Тому надаю особливу увагу постановці пізнавальної мети уроку, показу практичної значимості результатів праці, грамотному поясненню програмного матеріалу, чіткій структурі уроку.

При мотивації уроку використовувати девіз уроку. Це можуть бути прислів'я, крилаті слова:

- Бачити та створювати нове-велике задоволення (Ф. Вольтер).
- Немає більшого щастя, ніж те, яке відчуває людина, осяяна ідеєю. (Т. С. Альтов).
- Щоб навчитися мислити, треба спочатку навчитися творити (Джанні Родарі) (Геродот) [2].

Список використаних джерел:

1. Сухомлинський В. О. Розвиток індивідуальних здібностей і нахилів учнів // Вибр. твори : 5 т. – К. : Рад. шк., 1977. – Т. 5. – С. 122–139.
2. Сайт Вислови відомих людей : http://ladychyn.inf.ua/Vyslovy_Lydej.html
3. Коберник О. М., Терещук Г. В. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні : навчально-методичний посібник (пробне видання). – Тернопіль – Умань, 2007. – 208 с.